

MORTROUX

In 817 schenkt Lodewijk de Vrome, zoon van Karel de Grote en keizer van het Westen, Mortroux, dat een heerlijkheid wordt, aan de benedictijnenabdij van Cornelimunster (Aken). Rond de boerderij ontstaat een gemeenschap van boeren en landarbeiders. Helaas wordt het dorp in 881 verwoest door de Noormannen.

De houten kerk wordt in de 11e eeuw vervangen door een romaanse stenen kerk. Een eeuw later wordt er een verdedigingstoren aan toegevoegd.

In de 13e eeuw wordt Mortroux een gebied van het hertogdom Limburg (terwijl zes dorpen van de entiteit Dalhem tot het graafschap Dalhem behoren en Feneur Luiks grondgebied is).

In 1250 wordt een brouwerij in Davipont geëxploiteerd ten gunste van de landheer, evenals een molen, waarschijnlijk in Nelhain, in 1262.

In 1288 krijgt Jan I, hertog van Brabant, het hertogdom Limburg in zijn bezit. In 1430 belandt het hertogdom in de handen van de hertogen van Bourgondië. In die tijd heet de heerlijkheid '*Li cour di Pont d'Pire*'. De bewoners worden 'Pont de Pierre' genoemd.

In de 16e eeuw wordt het hertogdom Limburg een onderdeel van de Spaanse Nederlanden onder de Habsburgers.

In de 17e eeuw breidt het dorp zich in oostelijke richting uit. De huizen, opgetrokken uit ter plaatse gewonnen zandsteen, zijn gebouwd op de *thier* (huidige Clos du Grand-Sart).

In de 18e eeuw worden het schip en het koor van de kerk herbouwd. De middeleeuwse toren met het ingangsportaal wordt uitgebreid. Het portaal draagt de datum 'ANNO 1782'.

In 1809 koopt de parochie een *orgel* van de premonstratenzerabdij van Beaufort in Luik (nu het Groot Seminarie). Dat orgel wordt in 1991 een monument.

Na een korte periode in de Oostenrijkse Nederlanden komt Mortroux in 1794 onder Frans bewind. De geestelijken worden verplicht om te gehoorzamen en zich te onderwerpen aan de wetten van de Republiek. De priester moet officieel zijn functies neerleggen, maar blijft bijvoorbeeld in het geheim het sacrament van het doopsel toedienen.

Er zijn nog steeds veel boeren in het dorp maar ook wapensmeden die vanuit huis werken en mijnwerkers die naar de nabijgelegen kolenmijnen gaan.

Na de Nederlandse overheersing van 1814 tot 1830 wordt België onafhankelijk.

In 1851 wordt de begraafplaats heringericht. Aan weerszijden van de ingang van de kerk worden twee rijen *grafstenen* uit de 17e en 18e eeuw geplaatst.

Vanaf 1904 trekt de Luikse tram, de *Vicinal 'Ligne 73'*, door Mortroux. De tram loopt van Luik naar 's-Gravenvoeren. Na verschillende omwentelingen tijdens de oorlogen van 14-18 en 40-45 wordt het personenvervoer stopgezet. De lijn wordt echter in 1973 hersteld voor de toeristische trein 'Li Trimbleu'. Die trein rijdt tot 1991 door de regio.

Sinds de fusie van de gemeenten op 01-01-1977 behoort Mortroux tot de entiteit Dalhem.

Op initiatief van de schepen van Cultuur